

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Účinek zahájení insolvenčního řízení na probíhající řízení u jiného soudu

Insolvenční řízení upravuje zákon č. [182/2006](#) Sb., Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (dále jen „Insolvenční zákon“), který je v účinnosti od 1.1.2008. Insolvenčním řízením se pro účely tohoto zákona rozumí typ soudního řízení, jehož předmětem je dlužníkův úpadek nebo hrozící úpadek a způsob jeho řešení. Insolvenční řízení je rozděleno na dvě fáze. V první fázi insolvenčního řízení rozhoduje soud, zda jsou splněny podmínky pro řešení majetkových problémů dlužníka a v případě, že jsou, rozhodne o úpadku. V druhé fázi insolvenční soud rozhoduje o způsobu řešení úpadku.

Insolvenčním soudem je dle § 2 odst. b) Insolvenčního zákona soud, před nímž probíhá insolvenční řízení. V této věci judikoval Nejvyšší soud ČR, který ve svém rozhodnutí sp. zn. 29 NSCR 3/2012 stanovil že:

„Insolvenčním soudem ve smyslu ustanovení § 2 písm. b) insolvenčního zákona je krajský soud, před nímž probíhá insolvenční řízení vedené na majetek konkrétního dlužníka. Přihláška pohledávky podaná u jiného krajského soudu je ve smyslu ustanovení § 173 odst. 4, věty druhé, insolvenčního zákona přihláškou podanou u jiného než insolvenčního soudu.“

Přihlásí-li věřitel pohledávku vůči dlužníku u jiného než insolvenčního soudu, je pohledávka přihlášena včas do insolvenčního řízení pouze tehdy, jestliže jiný než insolvenční soud odevzdá přihlášku nejpozději posledního dne lhůty určené k přihlášení pohledávek v rozhodnutí o úpadku orgánu, který má povinnost ji doručit insolvenčnímu soudu.“

Informační povinnosti insolvenčního soudu

Mezi povinnosti příslušného insolvenčního soudu patří dle § 102 Insolvenčního zákona vyrozumět o zahájení insolvenčního řízení mj. subjekty i obecný soud dlužníka. Co je obecný soud stanovuje zákon č. [99/1963](#) Sb., Občanský soudní řád v § 85. Dle zmiňovaného ustanovení je obecným soudem fyzické osoby okresní soud, v jehož obvodu má bydliště, a nemá-li bydliště, okresní soud, v jehož obvodu se zdržuje. Má-li fyzická osoba bydliště na více místech, jsou jejím obecným soudem všechny okresní soudy, v jejichž obvodu bydlí s úmyslem zdržovat se tam trvale.

Je-li však insolvenčnímu soudu známo již v době zahájení insolvenčního řízení, že dlužník disponuje s majetkem, ohledně kterého je vedeno soudní řízení u jiného než obecného soudu dlužníka, vyrozumí insolvenční soud o zahájení insolvenčního řízení i tento soud.

V praxi se ovšem často stává, že je zahájeno insolvenční řízení, aniž by o tom soud, u kterého probíhá řízení v jiné věci, ale se stejnými účastníky, věděl. Důvodů, proč se tak děje je celá řada. Asi nejčastější je situace, když řízení neprobíhá u obecného soudu dlužníka. Například, když rozhodují vrchní soudy v odvolacím řízení, během kterého je zahájeno insolvenční řízení o některém z účastníků. Dalšími případy jsou situace, kdy se řízení táhne už několik let a vzhledem k vytíženosti soudů je nemožné provádět lustraci účastníků před každým jednáním. Lustrace účastníků se obvykle provádí před zahájením řízení. Účastník, kterého se insolvenční řízení týká, nemá povinnost o něm soud, u kterého probíhá jiné řízení, vyrozumět. V mnoha případech je to navíc i v rozporu se zájmy takového účastníka.

Účinek prohlášení konkurzu na probíhající řízení

Účinkem prohlášení konkurzu na probíhající řízení u jiného soudu je přerušení takového řízení dle § 263 Insolvenčního zákona, který ve svém prvním odstavci stanovuje že:

„Není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, prohlášením konkursu se přerušují soudní, správní a jiná řízení o právech a povinnostech, která se týkají majetkové podstaty nebo které mají být uspokojeny z majetkové podstaty, jejichž účastníkem je dlužník. V těchto řízeních lze pokračovat jen za podmínek stanovených tímto zákonem.“

Přerušení podle výše zmiňovaného odstavce má za následek, že neběží žádné lhůty a neprobíhají žádná jednání.

Soud nebo jiný orgán příslušný k projednání a rozhodnutí o věci musí o přerušení řízení vyrozumět účastníky řízení, jakmile se dozví o důvodech, které mají za následek přerušení řízení dle citovaného odstavce, současně účastníky řízení poučí, jak a za jakých důvodů lze v řízení pokračovat.

Ta rozhodnutí, která již byla vydána v době, kdy bylo řízení přerušeno, se nedoručují. Ta rozhodnutí, která byla doručena účastníkům ještě před přerušením řízení, ale ještě nenabyla právní moci, právní moci ani nenabydou.

Pokud je ovšem v řízení rozhodnuto už v době, kdy mělo být dle zákona řízení přerušeno je řízení postiženo vadou, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí. V této záležitosti judikoval Nejvyšší soud ČR v rozhodnutí, které se sice týká zákona č. [328/1991](#) Sb., O konkursu a vyrovnání, ale vzhledem k podobnosti dikce zákona, zde lze užít analogie a použít tento judikát i na Insolvenční zákon. Nejvyšší soud ČR tedy ve svém rozhodnutí sp. zn. 2 Cdon 434/96 stanovil že:

„Pokračoval-li odvolací soud v řízení a vydal-li rozhodnutí v době, v níž bylo řízení ve smyslu ustanovení § 14 odst. 1 písm. c) zákona č. [328/1991](#) Sb., O konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, přerušeno, je řízení předcházející vydání rozhodnutí postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí. K této vadě řízení odvolací soud přihlédne, i když nebyla dovolatelem uplatněna.“

Je ovšem velice důležité zmínit, že smyslem citovaných ustanovení je přerušit pouze ta řízení o právech a povinnostech dlužníka, které se týkají majetkové podstaty nebo které mají být z majetkové podstaty dlužníka uspokojeny.

K zajímavým skutečnostem může docházet v případech uplatňování žaloby na vydání věci v případě, kdy je oprávněný ze zadržovacího práva v úpadku a zadržovaná věc podléhá soupisu jako majetek jiných osob než dlužníka náležících do majetkové podstaty dlužníka podle § 205 odst. (4) Insolvenčního zákona.

Této věci se věnoval Nejvyšší soud ČR ve svém rozhodnutí sp. zn. 29 Cdo 3031/2009 ze dne 29.4.2011, kdy stanovil:

„Je-li věřitel oprávněný ze zadržovacího práva v úpadku, podléhá zadržovaná věc soupisu jako majetek ve smyslu § 205 odst. 4 insolvenčního zákona. Spor o příslušnost takového majetku k majetkové podstatě věřitele oprávněného ze zadržovacího práva se pak vede jako spor o jeho vyloučení ze soupisu majetkové podstaty dlužníka (věřitele oprávněného ze zadržovacího práva) ve smyslu ustanovení § 225 insolvenčního zákona. Je-li v průběhu insolvenčního řízení prohlášen konkurs na majetek věřitele oprávněného ze zadržovacího práva a probíhá-li v době prohlášení konkursu spor o existenci zadržovacího práva formou vindikační žaloby, kterou se vlastník zadržené movité věci domáhá jejího vydání po tom, kdo mu ji zadržuje, nastává ve vztahu k tomuto sporu

účinek přerušení řízení přejímaný ustanovením § 263 odst. 1 insolvenčního zákona (jde o spor o právech a povinnostech, která se týkají majetkové podstaty). Vzhledem k ustanovení § 265 odst. 1 insolvenčního zákona nelze v takto přerušeném řízení po dobu trvání účinků konkursu vůbec pokračovat, neboť spor o vydání věci má v insolvenčních poměrech charakter sporu o vyloučení věci ze soupisu majetkové podstaty dlužníka.“

Mgr. Jakub Kolomičenko,
právník

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Notářský zápis s přímou vykonatelností ve světle nejnovější judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Promlčení před splatností? Kritická analýza judikatury Nejvyššího soudu k tzv. actio nata](#)
- [Přičitatelnost jednání třetích osob dlužníkovi pro účely posouzení neúčinnosti: ano nebo ne?](#)
- [Srážka za prodej v insolvenci při ocenění majetkové podstaty](#)
- [Smlouvy o vzájemném plnění v insolvenci – judikатурní závěry](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)